

njih priborili so si ga Turki l. 1571. Pozneje so Benečani večkrat poskušali pridobiti si zopet Ulčinj, ker je bil morskim roparjem v zavetje. A to se jim ni nikdar posrečilo. Še le junaški Črnogorci so si ga osvojili pod vojvodo Plamenacem 17. januarija l. 1878. A morali so ga po sklepu Berolinske konference vrniti Turkom. Še le sedaj so ga dobili Črnogorci nazaj v svojo last. — Sokolom Črnogorskim ga odsihmal Turek ne bode več z lepa vzela. J. B.

Mnogovrstne novice.

* *Hroščev* (pomladanskih kebrov) so meseca novembra v več krajih 4 — 8 palcev globoko pod zemljo našli v obilnem številu in popolnoma razvitih. Tudi to je vremena prerokom znamenje mehke zime.

* *Luna mrkne* 16. dne t. m. po celi Evropi, Aziji, Afriki in Avstraliji. Mrknjenje prične se popoldne 51 minut po 3. uri in traja 22 minut čez 5. uro zvečer.

* *Madjar debeluh*. V Pešti kaže se za novce neki Somlyay Peter iz Kereša, star 20 let, ki tehta 4 $\frac{1}{2}$ centa. Tako debel je, da na železnici v navaden voz ne more in ravno tako tudi v fijakerja ne.

Naši dopisi.

Izpod Karpatov 7. dec. — Slavni pesnik slovački Jan. Kollár je pred 40 leti počel predspev k svoji neumrjoči „Slávy Dcera“ z vrstami:

„Ai zde leži zem ta před okem mym selzy ronicim
Někdy kolébka, nyní národu mého rakev.“

Te krasne besede so mi vedno v mislih bile, ko sem zadnjič razven drugih ogerskih pokrajin tudi slovačke Karpate ob gališki meji obiskaval. Med slovan-skimi narodi sedaj pač ni plemena, kateremu bi se tako grob kopal kakor se slovaškemu; globok grob tako v moralnem, kakor v materialnem obziru. Bode li ta blagosrčni, potrpežljivi narod res za gnoj madjarizmu se porabil? Upajmo še v stari rek: „Kdor drugemu jamo koplje, sam va-njo pade“.

Ob tej priložnosti nameravam govoriti najbolj le o materialnih razmerah slovaških, katere so naravni povod moralnim. Kdor je na kmečke razmere vajen, kakor so po boljših pokrajinah slovenskih, pa tukaj sem v Karpate pride, si naše kmete, kako slabo se jim tudi godí, blažene in srečne misli.

V karpatskih krajih ob gališki meji kmetov v našem pomenu ni; tukaj so le kočlarji in kmetijski delavci na eni strani, na drugi pa aristokratski posestniki in latifundisti. Leta 1848—1849. so postali tako imenovani urbarialci, to je, kmetje, kateri so bili uže za časov Marije Terezije in cesarja Jožefa za posestnike vknjiženi, lastniki dotičnih „sesij“ ali gruntov. Te urbarialne sesije so bile poprek po 20 oralov velike, vrh tega so dobile občine v last še občinske pašnike in loge. Dokler se ti grunti niso smeli svojevoljno deliti in razkosavati, je dotičnim posestnikom mogoče bilo, še na njih shajati; vendar potem, ko se je razdeljevanje in razkosavanje prosto dovolilo, so se ta uže málehna posestva brž tako razdrobila, da zdaj nikogar več samostojno živiti ne morejo. Ob tem, ko je kmečko posestvo tako v kmečko proletarstvo razdrobljeno, je poleg tega aristokratsko posestvo veliko, da ne šteje samo po stotinah in stotinah, temveč po tisočinah in tisočinah oralov. Prilika mi je bila ogledati si razne latifundije od 1000 do 15000 oralov velike in med njimi tam pa tam raztrošene kočljarske vasi, tako da so veliki in

mali posestniki si v obče v poprečni razmeri kakor 1000:5, to je, da eno gospodsko posestvo veljá najmanj 200 kmečkih, pa se ve da so tudi latifundije, katere po 1000 in še več kmečkih veljajo.

Obrtnije pa je v teh pokrajinah do pike malo; na eni strani je toraj kmetijsko proletarstvo, na drugi aristokratsko latifundijstvo: naravni posledki temu stanju so lahko razvidni.

V krajih, kjer izdatne obrtnije in trgovine ni, je vse premoženje in vsa oblast v zemeljskem posestvu; kdor tega ali celó nič ali dovolj nima, ničesar ne premore, in mora biti najpokornejši sluga srečnejšemu premožnjaku. V rokah teh veljakov je tedaj vsa oblast: nepremožno slovačko ljudstvo se mora po vsem po njihovi volji ravnati, ono ne sme nobenega političnega mnenja imeti, katero bi bilo njim nasprotno; po njihovem mora biti vse uradništvo, učiteljstvo in duhovništvo.

A kdo so ti veljaki? Se ve da Madjari in najzagrizenejši madjaroni, kateri so mnogo zlobnejši od prvih. Tedaj je narodno gibanje po takošnih ruralnih razmerah prava narodna miserija; ljudstvo, to pohlevno, dobrodušno slovaško ljudstvo je uboga čeda, katero gospodarji le strižejo in v svoje svrhe rabijo, pasti pa se mora samo po neplodnih kotih, kateri so ji še nekako po milosti prepuščeni.

Kaj pa dela in stori slovaško duhovništvo za obrambo svojega naroda? Da so škofi in drugi višje-oblastni duhovni vsi Madjari ali zagrizeni madjaroni, za to uže vlada skrbi; ti ljudje pa v svoj red na to pazijo, da se niže duhovništvo, katero najbolj na narod vpliva, po njihovi volji ravná; konečno, kar bi še vlada in viši duhovni krogi zamudili, pa močno nadomestujejo in pripomagujejo vsakojaki cerkveni patroni.

Največi reveži so duhovni združene vstočne cerkve — mnogo Slovakov ob gališki meji se namreč k tej cerkvi broji; — ti duhovni so oženjeni, imajo navadno mnogobrojne družine, katerim vsega pomanjkuje in toraj ne morejo na drugo misliti nego na vsakdanji kruh. Želeč izvedeti, kolikor mogoče o narodnem gibanju in življenju, govoril sem s takošnimi duhovni, pa vsakateri mi je le o svojih težavah tožil, eden pa mi je tudi naravnost rekel: „Najbolje bi bilo, da bi se mi Slovaki brž ko brž vsi pomadjarili, da bi nas potem Madjari več tako ne zatirali in zaničevali!“ Smilil se mi je ta duhoven z mnogobrojno familijo, in ker je bilo v nedeljo, ko sem se z njim pogovarjal, šel sem potem tudi v njegovo cerkev ter z njim vred zdihoval: Bože pomiluj! Bože pomiluj!

Nekaj bolj neodvisni, bolj premožni in narodno vzbujeni so slovaški protestanti; oni se s svojim duhovništvom, s svojo božjo službo in s svojimi šolami še po najbolj odlikujejo. Med njimi ne veje poznati suhoparni duh nemškega protestantizma, temuč navdaja jih, rekel bi, čisto slavjansko blagočutje, čista slavjanska pobožnost, a moli se k Bogu v milem živem govoru maternem, ne v tuji ali zastareli besedi. — Vsled velike naklonosti k slavnemu pesniku „Slávy Dcera“ čital sem ob neki priliki tudi njegove klasične predike, to je: „Nedělní, svátečné i příležitostné kázně a řeči, od Jana Kollára“, katero zbirko vsem prijateljem cerkvenega govorništva, posebno pa našim mladim duhovnom priporočam, in z veseljem pripoznavam, da sem še sedaj vkljub vsemu madjarskemu nasilju v protestantskih slovaških cerkvaš mnogo Kollárjevega duha našel. — Vendar tudi v protestantsko duhovništvo slovaško se madjarstvo z vso močjo vsiluje. Merodajni in odločilni madjarski krogi za to skrbijo, da je više vodstvo v madjarskih rokah, da se za superintendente, kakor pri katolikih za škofe, le Madjari ali madjaroni volijo, ter

v senioratstvo in vsakatero duhovno in šolsko nadzorništvo ljudje te vrste vrivajo. (Konec prih.)

Z Dunaja 13. dec. — Pretekli teden je državni zbor javno malo delal, vršile so se različne volitve in postava o novem davku na žganjarije sprejela se je — tega se začenjamo uže navajati — samo z glasovi desnice. — Nekateri levičarji so uže med posvetovanjem postave žugali v tretjem glasovanju proti glasovati, ako se njihovi nasveti ne sprejmó. Posebno se načrtu te postave očita, da ima Galicija za tako dolgo samo polovico tega davka plačevati, dokler ne neha tamošnji enak deželski davek, ki je bil v ta namen uže pred več leti sklenjen, da se z njim odkupijo stare z gotovimi posesti zvezane pravice žganjarijske. To je sicer izjema, pa je opravičena enako tako, kakor so opravičene, recimo, denarne podpore, katere dobivajo različni zemljiško-odvezni zakladi, med njimi pa tudi kranjski. Še bolj pa se po pravici pri taki postavi ozirjemo na Galicijo, ker se tam toči skoraj samo žganje, in bo ona zato, ker ima več žganjetočnih krčem kot vse druge avstrijske dežele skupaj, tega davka največ plačevala v državno blagajnico; kranjska dva „ustavoverna“ poslanca se ve da sta glasovala z levico, ker si menda mislita, ako žganjarija tudi 30 kmetov ene fare na boben in v grob spravi, pa se pri tem obogati trgovec z žganjem in njemu se tem bolje godí, ker ga ne boli, akoravno 30 družin gré od hiše do hiše kruha beračit. — Ta postava tedaj bila je edin javni sklep zborov preteklega tedna. — Vodsekih in klubih se je pa delalo dan za dnevom marljivo. Davkarski odsek je vladni načrt postave davka na kvarte oddal poročevalcu, enako tudi postavo o preuredbi hišnega davka pododboru 3 udov. Ta vladni predlog ima namen vpeljati v tistih deželah in mestih hišni davek, kjer bi ga zdaj vsled uravnave zemljiškega davka ne bilo nič, ali pa v mestih, kjer je bil iz zgodovinskih vzrokov izjemno nizek; ta davek bi zadeval Tirolsko, kjer so do zdaj hišni davek med zemljiškim davkom plačevali; uvrstena bila so namreč povsod poslopja v prvi razred zemljiškega davka dotične občine; nadalje zadeva ta davek mesta Trst, Zader, Črnovice in Salzburg. Drugi del postavnega načrta pa namerava vrediti in povikšati hišno-razredni davek, tedaj hišni davek na kmetih, nasproti pa za $2\frac{2}{3}\%$ znižati hišno-najemninski davek v glavnih mestih, zato pa tudi še povekšati hišni davek v malih mestih in trgih. V številkah bi se to reklo: na stroške kmetov, trgov in malih mest dunajskim hišnikom brez vzroka darovati na leto 900.000 gold., pražkim hišnikom 200.000 in še par sto tisoč hišnikom lvovskim, brnskimi, graškimi. Davkarski odsek o tej postavi še ni imel meritoričnega razgovora, toda vse kaže na to, da se bo temu načrtu pritrilo gledé prvega dela, — da se pa odbor zdaj ne bo spuščal v nikakoršno premembo hišno-najemnskega davka, tedaj se v tolikem primanjkljeji državnega budgeta ta davek ne bo znižaval, in da bo vsled tega zadostovalo, ako se hišno-razredni davek le za malo malo zvikša. — Pri tej priliki naj omenim, da vprašanje zemljiškega davka za Kranjsko stoji dobro, kakor je to opravičeno, a ne da bi se s tem poravnala velika krivica preteklih let, ampak da v razmeri k drugim deželam za naprej ne bo Kranjska preobložena; plačevala bo vsa dežela po novi razdelitvi okroglo za tretjino manj. — Naj pa omenim še neko dogodbo iz davkarskega odseka: Poročevalec o postavi davka na petrolej nasvetoval je pozvati in zaslišati izvedence; nasvetovana sta bila poleg 6 družih tudi dva levičarja prof. Süss in Matscheko. Preteklo soboto je bila odločena v ta namen seja davkovskega odseka; vsi drugi izvedenci so prišli, — Süss in Matscheko pa

sta pisala s srdom svojih žaljenih src pismo, da ju ni volja pomagati pri posvetovanju davkarske postave, kajti taki vladi, kakor je sedanja, sploh ne marata privoliti „nikakoršnega davka“. — Tako se obeta zdaj po vseh leviških časnikih, da namerava postopati levica v vseh vprašanjih ter se ima jutri pri obravnavi postave, s katero se imajo začasno privoliti davki za prve tri mesece prihodnjega leta — inscenirati prva javna poskušnja zdajci osnovane „opozicije“. Desnici je to prav, ona je edina, ona hoče biti odločna, se ne bojí odločnih nasprotnikov, zahteva pa zato tudi odločne vlade, katere ne vodi strah pred nasprotniki, ampak trdna volja, postavno in z vsemi sredstvi delati na to, kar je za svoja načela slovesno proglasila. Tako postopanje bo pa tudi dobro še v drugem oziru: levico bodo namreč gotovo zapustili vsi tisti omahljivi elementi, kateri zmerom in zmerom le stojé in padejo z vlado, kakor hitro jim vlada resno besedo reče, da je ni več volja nasprotnikov gledati med tistimi, kateri jo samo milosti prosijo in podpore. Upam, da bom prihodnjim „Novicam“ uže mogel imenovati imena poslancev, ki so hrbet pokazali levici. — Tudi sicer se kaže, da vlada res hoče vladati z desnico, toda najprej se mora še nekoliko okrepčati desnica sama, nekaj pa jej mora tudi vlada koj storiti, potem pa odločno odstraniti vse, kar je skupnim namenom nasprotnega. Kranjska sme s preteklim tednom biti najbolj zadovoljna, ker neutrudljivost njenega deželnega glavarja viteza Kalteneggerja našla je tudi priznanje ministerstva, in na svojem novem mestu na Dunaji našel bo več njemu priljubljenega nemško-liberalnega elementa, kakor v nepoboljšljivi in nehvaležni kranjski deželi — slepi za blagodušnosti ponemčevalcev. Storjen je tedaj prvi korak o razpadu l. 1877. po nezaslišanih nepostavnostih skrpanega deželnega zbora. Bog daj dobri izid pri prihodnjih volitvah v kupčijsko zbornico, in kmalu bo kranjska dežela zopet sama sebi vrnjena.

Pred božičnimi prazniki se v državnem zboru razen začasnih ali nepomenljivih finančnih postav ne bo važnega obravnavalo — le potrjenje gornje-avstrijskih volitev dalo bo hud boj in nekaj sej več, ako jih bo moč še dognati. Ako pa te ne pridejo na vrsto, ni dvomiti, da drugi teden ne bo več javne zborove seje.

V Gorici 10. dec. — V dopolnitev ljudskošolske statistike na Goriškem v števil. 49. „Novic“ naj dodam še to-le: Italijanskih večrazrednih šol v šolskem okraji gradiščanskem je 26, in sicer: s petimi razredi ena — v Korminu; štirirazredne 4: v Gradišči, Tržiči, Ogleji in Cervinjanu; trirazrednih 6: v Ronkih, Ajelu, Kampolungu, Pertèolih, Tèrcu in na otoku Gradu; — dvorazrednih 15, te so: Muša, Sv. Lovrenc (pri Muši), Vileš, Villa-Vicentina, Folján, Št. Peter (na Soči), Fara, Pièris, Turiják, Flumizèl, Medeja, Románs, Mariján, Kapriva, Ruda. Enorazrednice so: v Zagraji (Sagrado), Viárši (Vèrsa), Joanic-u, Višku, Št. Vidu (pri Kraúlji), Čòprisju, Dolénji, Moráru; — skup 8. Slovenske šole gradišč. okraja sem navedel uže uni krat, in kje in kakó se nemški jezik uči, razložil sem tudi uže v števil. 49. „Novic“.

V Gorici 12. dec. — V števil. 48. „Novic“, v mojem dopisu, je nekaj neresničnega. Ni res namreč, da so 25. nov. nekega Bovčana na Kanalski cesti napadli in oropali tolovaji. Pokazalo se je iz preiskave, da je porodnež bil denar zapil in zaigral in potem pravici naznanil, da je bil otepen in oropan, da bi ga upniki ne nadlegovali. — Grof Chambord je prišel sè spremstvom 4. dne t. m. v Gorico. — Naš obče spoštovani grof Franc Coronini, predsednik državne zbornice poslancev, je cesarjev tajni svetovavec. V njem se

čuti poslavljen v vsa naša dežela. — Gosp. Teodor vitez Rinaldini je res imenovan dvorni svetovavec primorskega namestništva. — Vsega denarja skup za Zagreb se je nabralo v naši čitalnici do sedaj 485 gold. Tudi v tukajšnjem gledišči so igrali enkrat za Zagrebčane; čistega dohodka je 480 gold. — C. k. namestništvo je potrdilo neko važno spremembo v pravilih tukajšnje čitalnice; imela bo odsihmal čitalnica nekako podružnico za niže ljudstvo; plačevali bodo dotični društveniki po 20 soldov na mesec. Uradno potrjena je tudi čitalnična zastava — belomodro rudeča s črno-rumenim trakom. — Somenj sv. Andreja (6. t. m.) se je dobro obnesel, kar se tiče shoda obilne množice, ali kupčije živahne menda ni bilo. Dragi so letos pri nas prasci, ker jih vozijo veliko v Italijo. — Poginila sta dva italijanska lista v Gorici: „L' Imparziale“ in „Raccogliatore“. Bila sta prav za prav en sam časnik in vrstila se vsak drugi teden, da jima ni bilo treba položiti kavcije. „Odgovorni“ urednik je bil neki mladeneč, ki pa ni znal nič kaj „odgovarjati“, ko ga je poklicala pred se tiskovna oblastnija, kateri ni — med drugimi — bilo prav to, da sta se dvojčka ogibala kavcije. Govorilo se je, da bodo tudi drugi naši časniki morali imeti odgovorne urednike namesti „slamnikov“. Za zdaj vidimo samo pri „Soči“ to spremembo, da je namesti tiskarskega stavca pravi urednik, g. Franc Podgornik, podpisan.

Iz spodnje Idrije 10. dec. (Nesreče.) Naj Vam naznanim nekatere nesreče, katere so se v Idriji in spodnji Idriji ta mesec pripetile. Prva se je zgodila v Idriji 3. dan t. m. pri navpični jami sv. Barbare, kjer si je rudarski čuvaj Jožef Kogej nogo zlomil. Druga nesreča pripetila se je v spodnji Idriji tudi 3. dan t. m.; tu so 3 rudarji na Ruparjevem zemljišči kamenje lomili; kar se je kos hriba vtrgal in vse tri zasul, dva do glave, enega do pasa; enemu je roko in nogo polomilo, drugemu nogo v dveh krajih za gležnjem in v stegni, tretjemu pa le kožo in meso odtrgalo. Gledé na te nesreče ne morem zamolčati, da so naši predniki in tudi še mi starejši ljudje praznik sv. Barbare visoko v časti in popoldne pred sv. Barbaro delapust imeli, kakor ob sobotah popoldne. Če bi bila ta navada še dandanes, bi vseh teh nesreč ne bilo. — Tretja nesreča pripetila se je sinoči na cesti iz Godoviča v Idrijo. Ko se je namreč prečast. idrijski dekan g. Jožef Kogej domov peljal, se je konj ob nekem kamenji splasil in ritensko voz nazaj pritiskal. Gospod dekan skočil je z voza ter se k sreči le malo oškodoval; hlapca in konja pa so pod cesto drugi dan mrtva našli.

Boštjan Leskovec.

Iz Notranjskega 8. dec. (Letina; cesta Logatec-Rovte-Žir; gozdi. *) Deževno je bilo letošnje leto, in sicer imeli smo 104 dneve deževne, namreč meseca maja 24, rožnika 17, malega srpana 11, velikega srpana 16, kimovca 8, vinotoka 18, listopada 10 dni. Toda akoravno je bilo toliko deževnih dni, da nam ni bilo mogoče delati, pridelali smo vendar srednje dobro, le sadje se nam je popolno pokazilo. Sená je zeló malo, stelje si pa sedaj v gorkih adventnih dneh pripravljamo. — Ljudje govore skoraj v vsaki družbi o bodoči cesti Logatec-Rovte-Žir. Nekateri je težko pričakujejo, drugim se nič ne dopada; toda tudi oni se bodo ž njo sprijaznili, kajti ako se izdela, koristila bode v mnogih ozirih. Kako daleč je iz Gorenjskega na Notranjsko! Ta cesta okrajšala bi Gorenjcem pot najmanj za 5 ur, kajti iz Žirov potrebovali bodo v Logatec le 4½ ure. Zadostovala bi pa tudi v vojskinem času, kajti ako bi jo z malimi stroški z bodočo državno cesto proti laški meji združili, zeló bi okrajšali pot proti laški zemlji. Toda ta progá

bila bi le tedaj tako veljavna, ako bi se po najkrajem potu izpeljala, kjer bi ne bilo prehudih klancev, ne preveč obcestnega dela, ako bi se tedaj po Račevi izpeljala. Sicer bi pa trebalo, da bi cestni izvedenci, predno se delo prične, vse pripravne kote in poti pregledali, in še le potem nas z novo cesto obdarovali. Gotovo bo pa cestni odbor idrijski moral tu resno delati, da si zopet zadobi nekdanjo veljavo. — Ljudje pričeli so pri nas gozde strašno vničevati. Redko kateri posestnik ima ga še kaj, in to so bolj bogati in modri. Izsekujejo pa vse do golega in tako Božjo previdnost, ki jim je gozde v korist vstvarila, prezirajo in sicer sebi v škodo, kajti tudi o gozdu je Bog posebne zapovedi vpisal, ako jih ne spolnujemo, se zeló pregrešimo. Plačilo greha je kaznen, katera nas uže v bližnji bodočnosti čaka. Spoštujte gozde, da vam bo dobro na svete, pa tudi da vsi potomci ne obožajo.

Iz Novomesta 12. dec. — Národna naša čitalnica priredi v nedeljo 19. dne t. m. ob 5. uri popoldne svoj redni letni občni zbor. K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi odbor.

St. Rupert 13. dec. — Danes 23. listopada je izvoljenih 30 srenjskih odbornikov enoglasno izvolilo za šentruperškega župana gosp. Antona Zajca, posestnika iz Bistrice, zanesljivega narodnjaka, kateri je uže tudi pretekla tri leta hvalevredno tukaj županoval. Občinski svetovalci so: Ferd. Dolar, dr. Jan Skedl, Jože Berçar, Iv. Denari, Vinko Majcen, Fr. Majcen, Miha Zupančič. — Vsa volitev se je vršila v najlepšem redu in bratovski edinosti; sme se upati, da so občinske zadeve v najboljših rokah.

Iz Ljubljane. — Kakor naš današnji dopis z Dunaja kaže in tudi druga poročila potrjujejo, se je politična situacija zadnji čas zdatno na bolje obrnila; zato tudi zdaj za trdno upati smemo, da se nam reši še marsikako dozdej ne rešeno vprašanje — po pravičnih naših željah. Ker menda tudi minister nauka sprevidi, da naše zahteve so popolno upravičene, bodo tudi resolucije o šolskih zadevah v dejanje stopile in grof Taaffe bode mož-beseda svojim obljubam. Kakor se je pa zveza vseh klubov avtonomistične stranke zadnji čas utrdila, tako tudi ministerstvo, naslonjeno na odločno večino državnega zbora, zopet trdno stoji in je konec večnih kriz. Po vsem tem tedaj naši poslanci ne pridejo s praznimi rokami na božične praznike in volilci bodo jih radostni pozdravljali.

— Novica, ki jo je uni teden prinesel dunajski vladni časnik „Wien. Zeitg.“, da c. k. finančni prokurator in deželni glavar vitez dr. Kaltenegger je imenovan za c. k. finančnega prokuratorja na Dunaji, je v obeh političnih taborih — v narodnem in ustavoverskem — prouzročila veliko senzacijo: narodnemu je dobro došla iz političnega obzira zato, ker po njem nasprotna nam klika izgubi merodajnega, z dušo in telom novodobnemu liberalizmu udanega voditelja, — njegovo stranko pa je hudó potrla zato, ker namesto njegovo nima nikogar postaviti, ki bi deutschkrainerski zmesi imponiral in jo vodil tako, kakor duševno nadarjeni, mnogostransko izvedeni in neumorno delavni pl. Kaltenegger.

— (Volitvena komisija) za nove volitve v kupčijsko in obrtnijsko zbornico je po nje sestavljeni imenik volilcev razpoložila v Ljubljani v pisarni mestnega magistrata, — po deželi pa v cesarskih davkarijah (le za velike fabrikante in rudarje pa pri okrajnih glavarstvih). Razpoložila je pa te imenike zato, da jih vsak, kdor meni, da ima kot trgovec (kupec) ali kot obrtnik (rokodelec) pravico voliti, pregleda: ali je vpisan ali ne, in pa ali je v pravi razdelek (kupčijski ali obrtnijski) uvrsten. V Ljubljani ima vsak kupec pravico voliti, kdor vsaj 10 gold. 50 kr. za pa-

*) Obljubljeno prosimo!

tent brez priklad plačuje, na deželi pa 8 gld. 40 kr., — v obrtnijskem razdelku pa volijo vsi obrtniki, fabrikantje, trgovci in kramarji, ki plačujejo vsaj 4 gold. 20 kr. brez priklad za svoj patent. Kdor ni v imenik vpisan ali ni uvrsten v pravi razdelek, ima pravico se pritožiti, pa mora to pritožbo **zadnji čas do vstetega 26. dne tega meseca** volitveni komisiji poslati. Naj tedaj nihče ne zamudi, do tega časa stopiti v pisarnico mestnega magistrata v Ljubljani ali na deželi v pisarnico dotične davkarije, in če napako najde, pritožbo vložiti. — Te volitve so sila važne v kupčijskem in obrtnijskem, pa tudi v narodnem in političnem obziru, kajti kupčijska zbornica pošilja dva zastopnika v deželni zbor. Zato naj nihče ne zanemari teh 12 dni, da si tako zagotovi tako važno volilno pravico, — zato naj pa tudi vsak inteligentni rodoljub, če tudi sam ni volilec, vso pozornost obrne na to, da znani mu kupci ali obrtniki ne zanemarijo svoje dolžnosti.

Naj pri tej priliki povemo, da volitvena komisija je 500 razglasov v slovenskem jeziku, 150 pa v nemškem razposlala okrajnim glavarstvom za razdelitev po deželi, — da tedaj ni opravičen ugovor dopisnika iz „Ljubljanske okolice“ v včerajšnjem „Slov. Narodu“.

— Naj povemo danes, katere spomladanske cvetlice je v lepem šopku preč. gospod S. Robič nam v Ljubljano poslal 6. dne t. m. Te le so: Succisa pratensis (Weisse Scabiose, poljska zjedka), — Lamium purpureum (Rother Bienensang, rudeči žibert), — Veronica agrestis (Acker-Ehrenpreis, njivski jeličnik), — Thlaspi bursa pastoris (Alpen Täschelkraut, planinska kobuljica), — Potentilla verna (Frühlingsfingerkraut, pomladanski petoprstnik), — Ranunculus lunuginosus (Wolliger Hahnenfuss, volnati samojed), — Primula veris (Himmels-Schlüsselblume, trobentica), — Bellis perennis (Massliebchen, marjetica) in pa Fragaria vesca (Walderdbeere, divja jagoda) z zrelo rudečo jagodo. Dalje piše gospod Robič: „Človeku nekako dobro dé, gledati te nježne cvetlice v tako obilnem številu, kakor bele zvezdice, posejane po tranikih, zdaj v zimskem času, ko nam priroda v obče le mili in otožni obraz kaže.“ Naj še opomnim, da sem 3. dne t. m., sprehajaje se v Reškem grabnu, dobil po mahu se plazečih: 7 Vitrina diaphana“, več „Vertigo antivertigo“, 1 „Hyalina fulva“ in pa 1 „Helix carthusiana“. Odkar se s prirodoslovjem pečam, kaj enacega še nisem doživel. Kaj nek vse to pomeni?“ — (Prerokovanje mehke zime se menda potrjuje. *Vred.*)

— (Banko „Slavijo“) začeli so, kakor uže vsako leto doslej, letos nekateri listi napadati. Kolikor je „Novicam“ znano, ona na enake napade še nikedar ni odgovarjala, zato menda tudi sedaj ne bo. Vsaj je pač najboljši odgovor njen pravica, katero daje vsakemu družabniku, da sme kedarkoli mu drago priti v njene pisarne ter pregledati ne le njene knjige, temveč tudi skontrirati blagajnice. Ako razen tega še pristavimo, da je banka v enajstih letih svojega obstanka, to je, do konca leta 1879. plačala blizo pet milijonov gold. za škode ter svojim članom posodila uže nad dva milijona gold., spoznal bode vsak, komur je do resnice, kaj se ima o tacih napadih misliti.

— Vsa zadolžena grajščina Poganiče pl. Langerja je bila 13. dne t. m. pri tukajšnji deželni sodnji le za 38.000 gold. dunajski hranilnici prodana. Cenjena je bila na 164.000 gold. Upniki trpijo veliko škodo.

— (Javna zahvala.) Odbor gospej za napravo oblike revni šolski mladini izreka toplo zahvalo slavni hranilnici za velikodušni dar 200 gold. v navedeni dobrodejni namen.

 Za seme ruskega lanú naj se zadnji čas do svečnice oglasi pismeno ali ustmeno v pisarnici družbe kmetijske vsak, kdor ga želi dobiti.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Presvitli cesar je po ministru Taaffe-u dal dunajskemu mestnemu odboru naznaniti, naj oni denar, ki ga namerava potrositi za napravo slovesnega plesa o poroki cesarjevičevi, daruje siromakom dunajskim. V ta namen sta cesar in cesarjevič darovala vsak po 20.000 gold.

— V seji zbornice poslancev 14 dne t. m. se je po precejšnjem ropotu levičarjev s 3183 glasovi zoper 146 dovolilo ministerstvu za 3 mesece dalje pobirati davek v dosedanem znésku. Levičarji niso hoteli vladi nič dovoliti zato, ker se njena politika ne vjema z načeli levičarskimi. „Ministerstvu se očita — je rekel finančni minister — da nima nobenega gospodarskega programa, ministerstvo pa misli, da bistveni del gospodarskega programa je varčnost“. (Viharni dobroklici na desni, oho-klici na levi.) — V soboto je zadnja seja državnega zbora pred prazniki, ki prestane do 17. dne januarija.

— Vodstvo južne železnice se je vendar umaknilo svoji zahtevi, da bi bila železnica še dalje oproščena dohodkinega davka in s tem državno blagajnico oškodovala vsako leto za 2½ milijona gold. Novi finančni minister dr. Dunajevski je mož pravice in noče dopustiti, da bi lačna vrana (vlada) pitala debelo (železnico.)

Galicija. Iz Levova. — Rusini so se v shodu 30. dne u. m. krepko postavili na noge. 2300 narodnjakov je odločno objavilo, da so Rusini siti Poljskega jarma in da v šoli, uradih in javnem življenji zahtevajo pravico svojega (rusinskega) jezika.

Iz Zagreba. — Večkrat se potrese še zemlja, brez škode. V soboto se je kot posledica prvega hudega potresa v cerkvi sv. Marka razrušil kor. Vse šole so se zopet pričele. — V soboto je imel v Budapeštu biti ministersko posvetovanje pod predsedstvom cesarjevim, v katerega sta pozvana ban Pejačević in general Filipovič; v tem shodu se je imela razsoditi osoda Vojaške granice.

Rusija. Iz Peterburga. — Ko je car s cesarjevičem unidan iz Livadije se vrnil v Petersburg, je bila prva pot v Kazansko cerkev; tu sta molila in potem, obrnivši se proti ljudstvu, poljubila. Ta lepi prizor je naredil velik vtis na ljudstvo, ki je videlo, da ni nobenega razpora več med očetom in sinom.

Darovi za nesrečne Zagrebčane.

Gosp. Gregorij Jakelj, župnik v Žalini, nabrane 4 gold., gosp. Ignacij Vrančić, župnik v Zagracu, nabranih 12 gld., gosp. Blaž Kubar, učitelj v Polji 1 gld.

Doneski za spominek v Naklem po pokojnem škofu Legatu.

Poleg uže priobčenih 254 gold. 50 kr. so donesli dalje: gosp. kanonik dr. Mat. Leben v Ljubljani 2 gld., gosp. Karol Šavnik, župan v Kranji 5 gold., gosp. Janez Teran, župnik v Ljubnem 1 gold., gosp. Anton Jerina, župnik v pokoju 1 gold., gosp. Jakob Poličar, župnik v Podbrezjem 2 gold., gosp. Nik. Dolinar, župnik v pokoju 2 gld., gosp. Alojzi Kumar, župnik v Lešah 2 gld., gosp. Rajm. Jelušič, duh. pomočnik v Pičnu 2 gld., gosp. Franc Teran v Pomjanu 1 gold., gosp. Lovro Rozman, župnik v Žabnici 5 gld.; v vsem skupaj 277 gld. 50 kr. Prosimo še!